

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN!

A Győri Ítéltábla a dr. Kratochwill György ügyvéd által képviselt **felperesnek** a dr. Taletovits Zoltán ügyvéd által képviselt **I.r.** és a személyesen eljáró **II.r. alperesek** ellen 6.700.000,- Ft és járulékainak megfizetése iránt indított perében a Vas Megyei Bíróság 2009. január 14. napján kelt 20.G.40.044/2008/13. sorszám alatti ítélete ellen az I.r. alperes által 16. és 18. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán megtartott tárgyalás alapján meghozta a következő

í t é l e t e t :

Az ítéltábla a megyei bíróság ítéletének megfellebbezett rendelkezéseit megváltoztatja, a felperes teljes keresetét elutasítja, az I.r. alperest a felperes és az állam javára perköltség megfizetésére kötelező rendelkezését mellőzi.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I.r. alperesnek 600.000,- (Hatszázezer) Ft első- és másodfokú perköltséget, az államnak pedig az APEH Nyugat-dunántúli Regionális Igazgatósága Illeték Főosztálya felhívására 804.000,- (Nyolcszáznegyezer) Ft feljegyzett kereseti- és fellebbezési illetéket, viselje továbbá a perben felmerült egyéb költségeit.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s :

Az elsőfokú bíróság fellebbezéssel támadott határozatában megállapította, hogy a felperes és a II.r. alperes között 2007. január 18-án a ... forgalmi rendszámú ..., a ... forgalmi rendszámú ..., ... forgalmi rendszámú ... és a ... forgalmi rendszámú ... típusú személygépkocsik vonatkozásában adásvételi szerződés nem jött létre. Kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg a felperesnek 15 napon belül 6.700.000,- Ft-ot, valamint ennek 2007. február 22-től a kifizetésig járó késedelmi kamatát, továbbá 12.930,- Ft perköltséget. Ezt meghaladóan a

keresetet elutasította. Kötelezte az I.r. alperest, hogy fizessen meg az államnak 402.000,- Ft kereseti illetéket.

Határozata indokolásában a bíróság kifejtette: A perrel érintett gépkocsik a felperes tulajdonát képezték, melyeket a "A" Kft-nek adott bérbe. A felperes bérleti díj iránti követelését az I.r. alperes megvásárolta, egyúttal vételi jogot is alapítottak az I.r. alperes javára. A felperes a bérleti díjak megfizetéséért készfizető kezességet vállalt.

A bérlők a fizetési kötelezettségüknek 2006. második félévében nem tettek maradéktalanul eleget. Az I.r. alperes az "B" Kft-t bízta meg a gépjárművek felkutatásával és értékesítésével. A felperes ügyvezetője kitöltetlen adásvételi szerződéseket írt alá és pecsételt le annak érdekében, hogy a felperestől elszállított gépjárműveket az "B" Kft. értékesíteni tudja. A gépkocsikat a szerződések szerint 2007. január 18-án 6.700.000,- Ft-os vételárért a II.r. alperes vásárolta meg. A vételárat az "B" Kft. az I.r. alperesnek befizette.

A felperes 2007. február 22-i kezdő időponttal felszámolás alá került. A felszámoló 2008. február 4-én kelt levelében felszólította az I.r. alperest a vételár visszafizetésére.

Az elsőfokú bíróság ítélete jogi indokolásában a Ptk. 205. §. (1) és (2) bekezdésében foglaltakra figyelemmel megállapította, hogy a perrel érintett 4 gépjármű vonatkozásában az adásvételi szerződések nem jöttek létre. Kötelező írásbeli alakot ugyan a jogszabály nem ír elő, azonban a meghallgatott tanúk vallomásából megállapítható, hogy az értékesítést bonyolító Kft. részére sem a felperes, mint eladó, sem a II.r. alperes, mint vevő nem adott megbízást, a cég csak az I.r. alperessel állt jogviszonyban, aki nem volt tulajdonosa a gépjárműveknek. A felperes ügyvezetője kitöltetlen blankettákat adott át aláírva az "B" Kft-nek, nem volt tisztában sem a vevő személyével, sem a vételárral, a gépjárműveket nem adta a vevő birtokába, a vételár felett sem rendelkezett. A felperes részéről a szerződési akarat, illetőleg annak kölcsönös és egybehangzó kifejezése hiányzott.

A bíróság álláspontja szerint az I.r. alperes által megbízott cég eljárása arra irányult, hogy a gépkocsikat a felperes fizetéseképtelenséggel fenyegető helyzetére tekintettel közvetlenül, a szerződések keltezéséhez képest 1 hónappal később elrendelt felszámolási eljárást megkerülve értékesítsék, így módon juttatva hozzá az I.r. alperest a felperessel szembeni követelése egy részéhez.

A létre nem jött szerződések alapján I.r. alperes jogalap nélkül gazdagodott a vételárral, köteles tehát azt a Ptk. 361. §. (1) bekezdése alapján a felperesnek visszafizetni. A felperest a visszakövetelés joga a felszámolás kezdő időpontjától illeti meg, így ekkortól érvényesítheti kamatigényét.

Az I.r. alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság az eljárási szabályok megsértésével hozta meg határozatát. A felperes módosított keresetét akkor terjesztette elő, amikor a II.r. alperes már távozott a tárgyalásról, így a keresetről csak az ítéletből szerezhetett tudomást, holott II.r. alperest is érintette a megváltoztatott kereseti kérelem.

A fellebbezés kifogásolta, hogy a bíróság a szerződés létre nem jöttének megállapítása mellett nem az eredeti állapotot állította helyre, hanem az I.r. alperest kötelezte a vételár visszafizetésére.

Másodlagosan - a fellebbezés tartalma szerint - az ítélet megváltoztatását, a kereset elutasítását kérte, hangsúlyozva, hogy a szerződések létrejöttek és érvényesek. A felek között a szerződési akarat fennállt, a felperes megoldást keresett a tartozásai csökkentésére, a szerződési blanketták aláírásával egyértelműen kinyilvánította, hogy értékesíteni kívánja a gépkocsikat és a befolyó vételárral kívánja törleszteni az I.r. alperessel szembeni tartozását. A felperes ügyvezetője a fentebb ismertetett szándék megvalósítása érdekében bízta meg az **"B"** Kft-t és a Kft. a II.r. alperestől is rendelkezett megbízással az adásvétel lebonyolítására, ugyancsak írásbeli megbízása volt az I.r. alperestől. A II.r. alperes meg kívánta vásárolni a gépkocsikat, a felperes pedig el kívánta azokat adni. Nem kívánja meg a jogszabály, hogy a felek akaratukat egyidőben és helyen nyilvánítsák ki. A felperes állításával szemben I.r. alperes jogalap nélkül nem gazdagodott, hisz a befolyt összeggel csökkentésre került a felperes tartozása.

A fellebbezési eljárás során az I.r. alperes előadta, hogy őt a járműveken zálogjog illette meg, nem kizárt tehát, hogy az értékesítés a zálogtárgyból való kielégítés keretében történt. Kifogásolta, hogy e tekintetben bizonyítás nem folyt le és az elsőfokú bíróság a módosított felperesi kereseti kérelem tekintetében is elmulasztotta a Pp. 3. §. (3) bekezdése szerinti tájékoztatási kötelezettségének eleget tenni.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte. Hangsúlyozta, hogy az I.r. alperes megbízottja a felperestől nem kapott megbízást a gépjárművek értékesítésére, illetőleg a vételár I.r. alperes javára való befizetésére. Az I.r. alperes ekként a többi hitelezőt megelőző sorrendben és a felperes akaratával, szándékával ellentétesen jutott hozzá követeléséhez.

Az I.r. alperesnek az ítélet megváltoztatása, a felperesi kereset elutasítása iránt előterjesztett fellebbezési kérelme az alábbiak szerint megalapozott.

Az I.r. alperes fellebbezésében elsődlegesen eljárási szabálysértésre hivatkozva támadta a megyei bíróság ítéletét. Ennek vizsgálata körében valóban megállapítható, hogy a II.r. alperes tárgyalásról való eltávozását követően módosította a felperes a kereseti kérelmét, az elsőfokú bíróság pedig a Pp.3. §. (6) bekezdésében foglaltakat megszegve nem gondoskodott arról, hogy a módosított kérelmet a tárgyalás berekesztése előtt a II.r. alperes megismerhesse, arról csupán a tárgyalás berekesztését követően, a számára kézbesített tárgyalási jegyzőkönyvből szerzett tudomást. Az ítéletábra megítélése szerint azonban ez az eljárási szabálysértés nem volt érdemi kihatással az ügy eldöntésére, így nem alapozza meg az elsőfokú ítéletnek a Pp. 252. §. (2) bekezdése alapján való hatályon kívül helyezését. A felperes pontosított keresetében már nem érvényesítette a feltűnő értékaránytalanság jogcímén előterjesztett szerződés érvénytelensége megállapítása iránti igényét, hanem annak megállapítása mellett, hogy a szerződés nem létező vagy létre nem jött, kérte jogalap nélküli gazdagodás jogcímén marasztalni az I.r. alperest. A kereseti kérelem a felperes által előadott tények és az arra alapított igények együttese. A tárgyalás berekesztését megelőzően a felperes az előadott tények tekintetében nem, csupán azok jogi megítélése tekintetében változtatta meg kérelmét: továbbra is arra hivatkozott, hogy az adásvételi szerződéseket valójában nem a felperes, hanem az I.r. alperes kötötte a saját maga által kiválasztott

személlyel és a maga javára, ezért a vételárnak megfelelő összeg a felperesnek jogalap nélküli gazdagodás címén visszajár az I.r. alperestől.

Ugyancsak alaptalan az I.r. alperesnek a tájékoztatási kötelezettség megsértésére irányuló fellebbezési hivatkozása is. Megállapítható ugyanis, hogy az elsőfokú eljárás során a felek az I.r. alperesnek a gépkocsikon fennálló zálogjogára nem hivatkoztak és nem került csatolásra az erre vonatkozó rendelkezést tartalmazó finanszírozási szerződés sem. A Pp. 3. §. (3) bekezdése szerint sem áll fenn tájékoztatási kötelezettség a tekintetben, hogy az alperes a felperes keresetével szemben mivel, milyen tényekre hivatkozással védekezzen, a tájékoztatási kötelezettség csupán arra terjed ki, hogy a felhozott védekezés körében mik a bizonyítandó tények, kit terhel a bizonyítási teher és mik a bizonyítatlanság lehetséges jogkövetkezményei. A zálogjog körében való értékesítés érdemi vizsgálatára a fentiekben túl a másodfokú eljárásban a Pp. 235. §. (1) bekezdésének rendelkezései sem biztosítani eljárásjogi lehetőséget.

Az ítéletábra a kifejtettekre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét érdemben bírálta felül és megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a szükséges körben lefolytatta a bizonyítási eljárást, a beszerzett peradatok alapján megállapított tényállás, illetve annak jogi minősítése azonban téves.

Az elsőfokú bíróság döntését arra alapította, hogy az **"B"** Kft. a felperestől nem rendelkezett megbízással, csupán I.r. alperessel állt jogviszonyban. Ez a megállapítás azonban az alábbiak szerint megalapozatlan. A felek nyilatkozataiból és **"C"**, a felperes ügyvezetőjének tanúvallomásából kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes tudott az I.r. alperes felé fennálló tartozásról és szándéka a tartozás rendezésére irányult. A felperes a másodfokú eljárás során maga is előadta, hogy a rendezés érdekében megbízta a céget a gépkocsik felkutatásával, összegyűjtésével.

Az ügyvezető tanúvallomása alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy a felperes a rendezés érdekében, az együttműködés keretében a hitelező megbízottját a szerződés-blanketták cégszerű aláírásával, a gépkocsik kulcsainak és forgalmi engedélyének a rendelkezésre bocsátásával felhatalmazta a gépkocsik tulajdonjogának átruházására. A **"B"** Kft. tehát a gépjárművek értékesítése során a felperes megbízottjaként, a szerződéskötéskor a felperes képviselőjeként járt el, ezen eljárása keretében határozta meg a vételárat is. A felperes és a cég között a konszenzus arra is kiterjedt, hogy a befolyt összeg a felperes tartozásának részleges rendezésére kerüljön felhasználásra.

A szerződéskötésre feljogosított megbízott (képviselő) képviseleti jogának korlátozása harmadik személlyel - tehát a II.r. alperesi vevővel - szemben csak akkor hatályos, ha ő a korlátozásról tudott, vagy kellő gondosság mellett tudnia kellett volna. Ezzel szemben az **"B"** Kft. a vevő felé a forgalmi engedélyekkel, a gépjárművek kulcsaival, valamint a cégszerűen aláírt szerződésekkel megfelelően alátámasztotta képviseleti jogosultságát.

A fentiek alapján tehát megállapítható, hogy a gépjárművek értékesítésére a felperes megbízásából került sor, az adásvételi szerződések a felperes és a II.r. alperes között létrejöttek. A felperes és megbízottja közötti megállapodásnak megfelelően a befolyt vételár a felperes tartozásának rendezése keretében került I.r. alperes számára befizetésre.

Rámutat az ítélet tábla arra is, hogy az adásvételi szerződések létrejötte hiányában is alaptalan lenne az I.r. alperessel szemben a jogalap nélküli gazdagodás címén előterjesztett felperesi kereset, hiszen az I.r. alperes a neki befizetett összeget a felperessel szemben fennálló követelésébe számította be, azaz a felperes rovására jogalap nélkül nem gazdagodott. Az I.r. alperes magatartása az adósság rendezése, a vételár bevételezése és annak a felperes tartozásába való beszámítása tekintetében - a felperes álláspontjával szemben - nem sértette az 1996. évi CXII. törvény 77. §. (2) bekezdésében foglaltakat sem, ugyanis a törvény 2. számú mellékletének III.10.1. pontjában foglaltak szerint az ügylet nem minősül kockázatvállalásnak.

A perben nem értékelhető az a felperesi hivatkozás sem, hogy a gépkocsik értékesítése és a befolyt vételárnak a tartozás rendezésére való felhasználása azt a célt szolgálta, hogy az I.r. alperes követelése egy részéhez a felszámolási eljárást megkerülve jusson hozzá. Ennek értékelésére a Csődtörvény 40. §. (1) bekezdése alapján indított perben lett volna lehetőség, ilyen pert azonban a felperes a jogszabályban meghatározott jogvesztő határidő elteltére figyelemmel nem indított (a felperessel szembeni felszámolás elrendelése 2007. február 22-én került közzétételre, a felperes azonban perbeli igényét csupán 2008. május 29-én előterjesztett kereseti kérelmében érvényesítette).

A fentebb kifejtettekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. §. (2) bekezdés második fordulata alapján megváltoztatta, a felperes keresetét elutasította. A Pp. 78. §. (1) bekezdése alapján kötelezte a felperest, hogy fizesse meg az államnak a feljegyzett kereseti- és fellebbezési illetéket, az I.r. alperesnek pedig a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. §. (2) bekezdés a.) pontja, valamint (5) bekezdése szerint megállapított - a 25 % ÁFA-t magában foglaló - ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltséget.

Győr, 2009. november 11. napján

Dr. Zámbo Tamás sk.
a tanács elnöke

Dr. Maurer Ádám sk.. Szalay Róbert sk.
előadó bíró bíró

A kiadmány hitelül:
Kiadó: